

נשיא המדינה
رئيس الدولة
THE PRESIDENT

ירושלים, כ"ח באלול תשפ"ד
01 באוקטובר 2024

לכבוד
ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון
כבוד השופט עוזי פוגלמן
בית המשפט העליון
ירושלים

מכובדי, 5/8 תיקר!

עם פרישתך מכס השיפוט, אני מבקש להביע את הוקרתי העמוקה לך על שירות ציבורי ממושך זה עשרות בשנים, וכמובן על כהונתך כשופט בבית המשפט העליון, כמשנה לנשיאה וכממלא מקום נשיא בית המשפט העליון.

עשרות שנות כהונתך הממושכות - מפרקליטות המדינה ועד לערכאת השיפוט העליונה, דרך ועדת הבחירות המרכזית בראשה עמדת - הן מופת של מקצוענות, אנושיות ומזג נוח, בהן רתמת את כישוריך המעולים למען מערכת המשפט הישראלית ולמען הציבור כולו, תוך שהוספת נדבכים חשובים, איתנים וייחודיים לבניין המשפט הישראלי המפואר.

מלאכתם של השופטים, מי כמוך יודע, מורכבת ורגישה מאין כמותה, ועל אחת כמה וכמה בבית המשפט העליון. כך בשבתם כערכאת ערעור שעל פיה יישק דבר - חייב או פטור, אשם או זכאי; וכך בוודאי בעתירות לבג"צ, ששערי פתוחים לאזרח הטוען לעוולה מצד רשות המדינה, ובשעה שנדרשים השופטים לסוגיות חוקתיות ולאיוון עדין בין ערכים מכוננים.

במרוצת כהונתך המחשת, עד כמה עשיית צדק ומשפט איננה נוסחה מדעית אלא נתונה לשכל ישר הצועד לאור הוראות הדין והחוק, ההלכות הפסוקות וכמובן ערכינו כמדינה יהודית ודמוקרטית.

יפים לעניין זה דברי כבוד המשנה לנשיא, מישאל חשין המנוח: "בית המשפט היה כרקמה חיה ונושמת, רקמה רוויה במיצים - ביניהם מיצים של צדק ושל יושר, של תום לב ושל שכל ישר - ובהזינו אותם בנתונים הבאים מן החוץ, מעכלת ומעבדת הרקמה, על ידי המיצים שבה, אותם נתונים הבאים אליה מן החוץ, ולאחר אותו עיכול ועיבוד מייצרת היא את המוצר שהיא מייצרת."

בד בבד, שומה על היושבים על מדין לתת לבם לשיקולים שמעבר לדין עצמו, שהרי "על שלושה דברים העולם קיים: על הדין, על האמת ועל השלום", סיפא המתפרש כהליכה "לפנים משורת הדין". כפי שציין בשעתו ביהמ"ש העליון: "תפקידו של בית המשפט לעמוד על שורת הדין, אך בל יפקד מקום השלום."

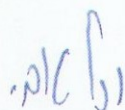
שיקולים כבדי משקל מסוג זה הם לחם חוקם של שופטים, בוודאי בבית המשפט העליון. האחריות רבה, המורכבות גדולה, ולשיקול הדעת של השופטים יש כמעט תמיד תוצאות מרחיקות לכת. על כן, מה גדולות הן ההערכה וההוקרה שאני חש כלפיך, גם בשם רבים מאוד, כמי שעסק יומם ולילה בסוגיות מהותיות וקיומיות, והקדיש את רוב־ככל חייו לדיונים ולהכרעות רבי השפעה.

לא אחת מוצא עצמו בית המשפט העליון, למרבה הצער, מושא למתקפות ולחרפות. השנה החולפת, הגם שהייתה בעיקרה שנת מלחמה, הייתה גם היא בעין הסערה כהמשך לוויכוח הפנימי הנורא שידענו לפני הטבח. בשנה זו, בעת כהונתך כממלא מקום הנשיא, היטבת לעמוד איתן במסירות אל מול גלי המתקפות שהיו לא אחת שלוחות רסן. אין עוררין על חשיבותו העליונה של שלטון החוק בישראל, ועל ההכרח בביצור מעמדם של בתי המשפט, והעליון בראשם, כמי שעומדים – לא לבדם כמובן – על משמר הדמוקרטיה, הדין בין אדם למדינתו והצדק בין איש לרעהו.

גם בתוך המחלוקות הגדולות, ובוודאי לאחר אסון שמיניעצרת (שבעה באוקטובר) שלהוותנו התרחש בעת שאויבינו דימו לראותנו בחולשתנו ובהתפוררותנו הפנימית, תליתי תקוות באפשרות לקיים שיח פורה ולהגיע להסכמות, ובכלל זה בשאלות באשר למעמדה הציבורי של מערכת המשפט ומערכת יחסיה עם יתר רשויות השלטון. שטחתי בפניך את תפיסתי הגורסת שיש לנסות לעשות מאמץ עליון בדרך לפשרה בכל הקשור להרכב בית המשפט, ואני עודני מאמין ומקווה כי שיח כן וקשוב עשוי להצמיח פתרונות יצירתיים ומועילים. בהקשר זה, אני מבקש להביע הערכתי לשיתוף הפעולה ששרר בינינו, ועל הנכונות לשוחח ולהקשיב. צר לי שנסיבות הזמן לא אפשרו למנותך לנשיא קבוע, אך מבחינתי היית גם היית כזה!

תודה לך, בשם העם בישראל, על שירותך הנאמן, הממושך, המסור והמשמעותי למען העם והמדינה. בטוחני, כי עוד תוסיף ותעשה חיל באשר תפנה, ואני מאחל לך הצלחה רבה מתוך בריאות איתנה.

נוסיף לייחל להצלחת כוחותינו במערכה הכבדה, לשובם של החטופים למשפחותיהם ושל העקורים לבתיהם. מי ייתן, ונזכה לראות בהתקיימות החזון: "וְאֶשְׁיָבָה שְׁפָטֶיךָ בְּבִרְאשָׁהּ וְיַעֲצֶיךָ בְּבִתְחֶלְהָ, אַחֲרֵי כֵן יִקְרָא לְךָ עִיר הַצִּדֵּק, קִרְיַת נֶאֱמָנָה; צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדֶּה, וְשָׁבִיהָ בְּצִדְקָה." כה לחי, שנה טובה ומבורכת.

בכבוד רב ובהערכה עמוקה, יצחק הרצוג

יחזקאל הרצוג
נשיא המדינה